

NEKA ZAPAŽANJA O PROIZVODNJI LISTA PERŠINA ZA POTREBE INDUSTRIJE

Naša poduzeća i izvozne organizacije sve više traže sušeno povrće, bilo da se radi o sušenom listu, korijenu ili lukovici. Posebno je porastao interes za peršin i celer, otkada su se i kod nas počele proizvoditi dehidrirane juhe i mesno-povrtno konzerve. Proizvodnja ovih artikala je u velikom porastu svake godine. To je pobudilo i interes proizvođača za povećanom proizvodnjom traženih vrsta povrća. Kupac i proizvođač našli su se pred zajedničkim problemom proizvodnje, gdje proizvođač želi suvremenom agrotehnikom i izborom sorata postići velike prinose u proizvodnji, a kupac strogo postavlja uvjete sorte i kvalitete, jer to zahtijeva tehnološki proces i tržište.

Može se konstatirati, da se dosadašnja proizvodnja odvijala bez dovoljnog poznavanja svih problema i zajedničke suradnje odlučujućih faktora. Posebno se postavlja problem sortnosti. Naime, teško je za sada nabaviti sve potrebne količine atestom garantiranog elitnog sjemena određenih sorata i vrsta povrća. Uz to, potrebe industrije se znatno razlikuju od potreba dnevnog tržišta i potrošnje u svježem stanju.

Radi tih okolnosti 1960. godine u tvornici »Podravka« u Koprivnici provedena su ispitivanja, na proizvodnji lista peršina. Time se htjelo ispitati nekoliko sorata peršina, da se vidi koja sorta daje najveći prinos lista.

U svrhe ispitivanja uzeto je pet sorata: BERLINSKI, DELIKATES, BARDOVIŠKI, GLATKI DUGI, i NON PLUS ULTRA. Sjeme ovih sorata nabavljeno je kod Sjemenskog poduzeća »Vrt« u Zagrebu. Pokus je proveden u Miklinovcu kod ŠIPRAKA, neposredno kod Koprivnice. Zemljište za pokusni uzgoj peršina u jesen je duboko podorano. U proljeće je bila zatvorena brazda i zemljište usitnjeno. Sjetva je izvršena krajem marta. Sijalo se u redove razmaka 40 cm. U toku vegetacije pet puta je okapano i dva puta plijevljeno. Prilikom jesenskog oranja gnojeno je sa stajskim gnojem, u količini 4 vagona na hektar. U godini sjetve na parcelu od 100 čhv. (četvornih hvati) upotrebjeno je 100 kg kalkamona i 50 kg kalijeve soli kao dodatak umjetnog gnojiva. Prije same sjetve peršina dodano je 50 kg kalkamona i 50 kg kalijeve soli, dok je ostatak od 50 kg kalkamona dodan ovršno nakon prve žetve. Žetva je obavljena ručno. Požnjeti peršin se slaže u snopiće i veže. Prilikom žetve peteljka se ostavlja duga do 10 cm. Zelo se tri puta:

I žetva	13. VII	dala je	26% rodnosti lista
II žetva	27. VIII	dala je	46% rodnosti lista
III žetva	20. X	dala je	28% rodnosti lista

U slijedećoj tabeli iznijeti su podaci ispitanih sorti i dobiveni rezultati, o količini i klijavosti sjemena, te prinosu lišća na 100 čhv.

TABELA 1.

SORTA	Upotreb- ljeno sje- me dkg. na 100 čhv.	Klijavost %	Dobiveno svježeg lišća u kg
BERLINSKI	66	72	2166
DELIKATES	80	60	2094
NON PLUS ULTRA	50	84	1715*
BARDOVIŠKI	50	85	1650
GLATKI DUGI	66	77	1299

* Sorta peršina NON PLUS ULTRA ima nježno lišće i vrlo jaki miris.

Cijena tako požnjelog peršina bila je 1960. god. 35 dinara za kilogram, dok je za korijen peršina plaćano 25 dinara/kg.

Zapaženo je da je sorta BERLINSKI dala najveće prinose lišća. Zatim dolaze sorte DELIKATES i NON PLUS ULTRA. Sorte BARDOVIŠKI i GLATKI DUGI, dale su

U prvom planu sorta Non plus ultra. U drugom planu sorta delikates

osjetno smanjene prinose lišća peršina. Između ispitivanih sorata izdvaja se sorta NON PLUS ULTRA, koja ima nježno i mekano lišće te intenzivan miris. Iako ima smanjene prinose, s tehnološkog gledišta je vrlo prikladna. Iz navedenih podataka izlazi, da se s jednog jutra zemljišta u normalnoj godini uzgoja, uz naprijed opisane uvjete, može dobiti velika količina peršina lista i ostvariti visoka bruto proizvodnja po jedinici površine. Slijedeća tabela prikazuje situaciju na 1/kj.

TABELA 2.

SORTA	Prinos u 'kg po l/kj	Cijena d/kg	Ukupna bruto zarada po kj/d
BERLINSKI	21.660	35	758.100
DELIKATES	20.940	35	732.900
NON PLUS ULTRA	17.150	35	600.250
BARDOVIŠKI	16.500	35	577.500
GLATKI DUGI	12.990	35	454.650

Podaci u tabeli br. 2 pokazuju dobru računicu na uzgoju peršina lista. Ako bi se tome još dodao korijen onda su prihodi daleko veći na jedinici površine. Prilikom prerade, odnosno sušenja lista peršina ima dosta otpadaka s obzirom da se bere sa dugačkom peteljkom. Otpaci od žetve do sušenja se odnose na otrgavanje peteljki, odstranjenje nažutjelih listova, nekih korova i slično, što je nepažnjom moglo doći u snop, prilikom žetve i veza. Otpadak na listu od berbe pa do stavljanja u sušaru iznosi u prosjeku 30%, dok se otpadak na korijenu od vađenja do sušenja kreće oko 10%.